

6. konference o panevropském Zeleném pásu 2012

Evropský Zelený pás Hranice rozdělují, příroda spojuje!

Podél bývalé Železné opony, která po více než 40 let rozdělovala evropský kontinent na Východ a Západ, vznikl jedinečný pás přírody a živoucí krajinný památník. Přes svůj nehumánní charakter nabídlo nepřístupné hraniční pásmo přírodě čas se nadechnout na území přesahujícím 12 500 km sahající od Barentsova moře na rusko-norské hranici, podél pobřeží Baltského moře, přes Střední Evropu až po Balkán a Černé moře. Nevědomky přispěl pás rozdělující Evropu k zakonzervování přírody a rozvoji vzácných přírodních lokalit. Toto hraniční území sloužilo jako útočiště mnoha ohrožených druhů. Již v 70. letech na několika místech Evropy obrátilo svou pozornost mnoho ochránců přírody k rozvíjející se divoké přírodě bez vnějších vlivů.

Založení iniciativy Evropský Zelený pás v roce 2003 bylo výsledkem sloučení různých již existujících regionálních iniciativ pod jednotnou celoevropskou platformu. V dnešní době spojuje Zelený pás na 24 státech, stal se páteří panevropské ekologické sítě a důležitou měrou přispívá k evropské „zelené infrastruktuře“. Je to zároveň symbol přeshraniční spolupráce a společného evropského přírodního a kulturního dědictví. Jedinečný význam tohoto ekologického koridoru je zřejmý: 40 národních parků se nachází přímo v koridoru evropského Zeleného pásu. Více než 3 200 chráněných přírodních území se nalézá v 50 km pásmu po obou stranách Zeleného pásu. A tento pás prochází téměř všechna evropská biologická a geografická území.

Informace o Zeleném pásu Evropy můžete získat:

Regionální koordinátoři pro Zelený pás

Fenoskandinávie
Baltic Fund for Nature
bfn@bfn.org.ru • www.bfn.org.ru

Norsko
Bjørn Arne Næss, Miljødirektoratet
bjorn.arne.nass@miljodir.no

Finsko
Tapio Lindholm, Syke
Tapio.lindholm@ymparisto.fi

Aimo Saano, Metsähallitus
aimo.saano@metsa.fi

Zelený pás Balt
BUND Mecklenburg-Western Pomerania
coordinator@balticgreenbelt.de
www.balticgreenbelt.de

Středoevropský Zelený pás
BUND Project Office Green Belt
greenbelt@bund-naturschutz.de
www.gruenesband.info

Zelený pás Balkán
EuroNatur
greenbelt@euronatur.org • www.euronatur.org

Podpořeno německou Agenturou ochrany přírody, německým Ministerstvem životního prostředí, přírody a atomové bezpečnosti
www.bfn.de

1. vydání, 2013 – tištěno na 100% recyklovaném papíře

EURONATUR

Design Fotografie

HGS5 gmbh, Fürth/Germany • www.hgs5.net
Z. Brajanoski, J. Flachs, F. Henkel, E. Körner, J. Peltomäki, Macedonian Ecological Society, Museum Mödlareuth/A. Schaffner, H. Schlumprecht, J. Schmiedel, W. Sollberger, Ch. Übl, W. Willner.

Razítko

European Green Belt

Evropský Zelený pás

Hranice rozdělují, příroda spojuje!

www.europeangreenbelt.org

www.europeangreenbelt.org

Medvěd hnědý, Finsko-Rusko

Pobřeží Baltského moře

Liie (*Lilium albanicum*), Makedonie-Albánie

Evropský Zelený pás je organizačně rozdělen do 4 oblastí: Fenoskandinávie, Balt, Střední Evropa a Balkán. Řízení iniciativy se ujala koordináční skupina, v níž jsou zastoupeni zástupci všech zmíněných oblastí. Každou oblast koordinuje regionální koordinátor a v každé zemi pak Národní koordináční místo.

Zelený pás Fenoskandinávie – milion hektarů dlouhý řetěz přírodních území

Zelený pás Fenoskandinávie je 1350 km dlouhý pás podél hranice Norska, Ruska a Finska sahající od Barentsova moře po Balt. Je to pás plný divoké přírody. Severní část je charakteristická mechy, lišejníky a polokeři. Střední a jižní část se skládá z rozlehlých jehličnatých lesů pásma tajgy. Ty slouží jako útočiště pro velké savce jako medvěda hnědého nebo losa. Nespočetné mokřady, rašeliniště a jezerní plochy představují charakteristickou krajinu tohoto území. Hnízdí zde národní pták Finska – labuť zpěvná. Dohoda o vzájemné spolupráci při ochraně přírody podél Zeleného pásu Fenoskandinávie byla podepsána v únoru 2010 ministry životního prostředí všech tří zemí. Dohoda se týká především přeshraniční spolupráce v oblasti environmentální, ekonomické a sociální.

Zelený pás Baltu – mořský pás

Zelený pás Baltu se táhne podél baltského pobřeží. Rozdílné podmořské biotopy a bohaté rozmanité pobřeží charakteristické obřimi písčitymi dunami, dlouhými plážemi, impozantními útesy a skrytými lagunami jsou charakteristické pro tuto část evropského Zeleného pásu. Kdysi rozsáhlé militari-

Rys ostrovní

Vydra říční

Středoevropský Zelený pás – rozmanitost krajiny

Středoevropský Zelený pás prostupuje mnoha typy kulturní krajiny, která je částečně intenzivně využívána k zemědělským účelům. Prochází Českým masivem s hojně zalesněnými přeshraničními národními parky Bavorský les/Šumava, lemující přirozené toky řek jako Mura či Dráva. Zelený pás dále prochází dlouhým horským hřebenem Karavank a Julských Alp a končí u Jaderského moře. Díky spolupráci a podpoře sousedních zemí jak na národní, tak regionální úrovni a financím Evropské unie, se podařilo partnerům Zeleného pásu zrealizovat dva mezinárodní projekty. Jejich hlavním cílem je ochrana Zeleného pásu jako ekologického koridoru a historické krajiny, podpora přeshraniční spolupráce a posílení udržitelného regionálního rozvoje.

Český tábor na Zeleném pásu "Maltsch/Maise", Rakousko-Česko

Rosnička zelená

Zelený pás na Balkáně – horský pás

Nejjihnější částí Evropského Zeleného pásu je zároveň i nejbohatší co do biodiverzity a endemického výskytu druhů. Převažují horské hřebenby Balkánského poloostrova, které představují mimořádně rozmanitou mozaiku přírodní krajiny včetně vzácných alpských ekosystémů, lesů a stepí, jakož i jezer a pobřežních oblastí. Nad mírnými vrcholky Sakaru na hranici Bulharska a Turecka krouží orl královský. Vzdálené hraniční oblasti a rozlehlé lesy jsou útočištěm plaché zvěře, např. balkánského rysa.

Český Zelený pás – rozmanité krajiny

Ve své západní části zasahuje Zelený pás do Českého lesa a prochází Národním parkem Šumava s množstvím rašelinišť. Na jihu, v Novohradských horách, charakterizují toto území lesy a louky, ale též Třeboňská pánev s početnou populací orla mořského nebo vydry. Mírné kopce České Kanady potom dále na východ střídají hluboké kaňony řeky Dyje v Národním parku Podyjí. Vinice a zemědělská krajina jsou typické pro východní část pásu s výjimkou vystupujícího vápencového pohoří Pálavy s unikátní teplomilnou flórou a vzácnými druhy plazů a hmyzu. Nejuvýchodnější výběžek pásu zasahuje k soutoku Moravy a Dyje, na území Biosférické rezervace Dolní Morava zahrnující kulturní krajinu Lednicko-valtického areálu zařazeného na světový seznam kulturního dědictví UNESCO. Zdejší lužní lesy jsou domovem mnoha vzácných živočichů včetně bobra evropského.